

FAMILIESCHOON

Anno LXIII nr. 81(NR) 3/2022

Driemaandelijks: september, oktober, november 2022

Afgiftekantoor 9550 Herzele

Regentiedag zaterdag 8 oktober 2022 in Hoegaarden.

Programma

11h Dekenkroning in het gemeentehuis (Gemeenteplein 1)

12h Bezoek aan de crypte met de grafnissen van onze voorouders in de kerk

13h30 Feestlunch in 't Nieuwhuys en gezellig samenzijn met PowerPoint:

-50 Jaar herinneringen: 1972-2022

- De geschiedenis van de Confrérie

16h Einde.

Menu Feestlunch

55 euro – 5 euro/persoon = 50 euro 'All-in'

Aperitief (Cava of fruitsap) + 2 hapjes/(Cava ou jus de fruit) + 2 amuse-gueule

Voorgerecht : Garnaalslaatje met pompelmoes/ Salade de crevettes grises avec pamplemousse

Hoofdschotel/ Plat principal :

- houtgegrilde steak met bijgerechten/ steak grillé sur feu de bois avec accompagnements
of/ou

- vis gegrild op een houtvuur met bijgerechten/ poisson grillé sur feu de bois avec accompagnements
of/ou

- op hout gegrilde groenten en plantaardige eiwitten (vegetarisch gerecht)/ légumes et protéines
végétales grillés sur feu de bois (plat végétarien)

Dessert : Dame blanche

De "All in"-prijs omvat ook water, 2 glazen wijn en koffie of thee na de maaltijd.

Le prix "All in" inclut également de l'eau, 2 verres de vin et café ou thé après le repas.

Inschrijven tot en met zondag 25 september 2022 door overschrijving op de rekening van de Confrérie met vermelding van de gewenste hoofdschotel(s): BE63 3300 5449 0008

Of bij Monique Van Nerum, Oudstrijdersstraat 13 Hoegaarden

016/76.68.68

N'oubliez pas de vous inscrire, au plus tard le 25 septembre 2022 et de mentionner le(s) plat(s) principal (principaux): BE63 3300 5449 0008 de la Confrérie

Ou chez Monique Van Nerum, Oudstrijdersstraat 13 Hoegaarden

016/76.68.68

Organigram

Confrérie der V Notabele Geslachten van Hoegaarden
Confrérie des V Lignages de Hoegaarden
Stichting — Fondation 09-12-1741

Servais Sweerts x Angeline Sweerts (De Zwarte Merel / Le Merle Noir 1768)
Hubert Sweerts x Barbe Van Osmael (Het Groene Klaverblad / Le Trèfle Vert 1776)
Deken: Jean Sweerts Oude Godstraat 110 2650 Edegem

Charles Van Nerum x Barbe Sweerts (De Gulden Lelie / Le Lys d'Or 1778)
Deken: Monique Van Nerum Oudstrijdersstraat 13 3320 Hoegaarden

Henri Hoebancx x Anne Sweerts (Het Zilveren Zwaard / Le Glaive d'Argent 1772)
Henri Struys x Elisabeth Sweerts (De Zilveren Struisvogel/L'Autruche d'Argent 1780)
Deken: Jos 's Jegers Burg. Voetslaan 28 3990 Peer jos.sjegers@skynet.be

Hoofddeken van de Confrérie: Jean Sweerts Oude Godstraat 110 2650 Edegem

Hoofd-eredeken: Not. Marc Honorez Leuvensesteen 32 3300 Tienen
Bijzittend eredeken: Not. Marc Van Nerum Leliestraat 20 3930 Hamont-Achel
Mombaarvader: Filip Hacour Lemmensberg 1 3000 Leuven

Ereraad —Conseil d'honneur

Mr. J.M. Lowet-Oury (+), Président d'honneur et Administrateur délégué 'Raffinerie et Sucrierie du Grand-Pont'

Dhr. L. Borremans (+), Ere-Ambassadeur van Z.M. de Koning der Belgen

Dhr. G. Puttevils(+) Ere-Ambassadeur van Z.M. de Koning der Belgen

Dhr. Baron Charles Roberti de Winghe (+), Ere-Notaris

Z.E.H. J. Vandervelpen (+), oud-deken van de gewezen dekenij Hoegaarden

Beschermraad—Comité de patronage

College van Burgemeester en Schepenen van Hoegaarden

De vergaderingen gaan door in de Paradijshoeve, Houtmarkt 4 3320 Hoegaarden
Salle de réunion de la confrérie: Ferme du Paradis, Houtmarkt 4 3320 Hoegaarden

Lidmaatschap/ cotisation annuelle (20 euro/jaar) : BE63 3300 5449 0008

IBAN: BE63330054490008

Bic code: BBRUBEBB

Steunend lid en buitenland: 35 euro

Erelid: 50 euro

Trimestrieel tijdschrift/Edition trimestrielle : Familieschoon (1960-)

Redactie—Rédaction

Maurice Dodion – Lelielaan 34 – 3191 Hever – Tel. (015) 61 43 24 en Wasily Pedjko

E-mail: dodionm@hotmail.com

pedjko@hotmail.com

Zaterdag 10 en zondag 11 september Open Monumentendag

Open Monumentendag 2022 wordt, in Hoegaarden, gekoppeld aan een Kunstroute, met tentoonstellingen door meer dan 75 kunstenaars op 25 locaties in het centrum van Hoegaarden. Dat is een initiatief van Toerisme Hoegaarden in samenwerking met verschillende verenigingen, waaronder onze vzw Hoegaards Erfgoed.

Het gerestaureerde, historische huis Het Schip, in Nerm is te bezoeken. Op de verdieping exposeren drie kunstenaars uit Meldert: [Gaston Roelants](#), [Jozefien Vanmolkot](#), [Noel Verlaers](#). Het [Solidariteitskoor Keereweerom](#) zal er optreden. Het Schip is de zetel van vzw Hoegaards Erfgoed.

In de Sint-Rochuskapel van Mariadal (ingang via Kloosterstraat) stellen Ann Raymaekers, Hugo Nicolaes, Michele en Koen, plus leerlingen van het Buso tentoon. Bruno Bruyninckx bespeelt het orgel. In een kloostergang heeft onze vereniging ook nog een opstelling lopen over de oudstudenten van het regentaat, naar aanleiding van het jubileumboek van de Zusters met de Vereniging met het Heilig-Hart.

Ook de **Paradijshoeve**, aan de Houtmarkt, staat open. Dat is de bakermat van de Confrérie der Vijf Notabele Geslachten. Het complex is nu ook grotendeels gerestaureerd. Daar exposeren [Arwen Arnauts](#), [Ruben Goffin](#) en [Veerle Slabbinck](#).

Er tegenover, in de Sint-Gorgoniuskerk, staat werk opgesteld van [Regina Riavez](#). Het koor Jubilate treedt er op. Los van dit alles zal, in het najaar, in de kerk ook de ondergrondse crypte te bezoeken zijn.

Andere monumenten die te bezoeken zijn op de Monumentendag/Kunstroute:

hoeve de 11.000 Maagden, de kiosk en het gemeentehuis, Kapittelhuys.

Plus een aantal andere huizen in gobertangesteent zoals het **Nieuwhuys**, het huis Dotremontstraat 9 en, uitzonderlijk, de kantoorvleugel van de oude suikerfabriek La Ghete aan de Ourystraat. Vollege lijst op: <https://kunstroutehoegaarden.be/>

Monumenten en monumentale gebouwen openen hun deuren op zaterdag 10 en zondag 11 september, tussen 10 en 18 uur. Gratis.

1843

Inhoud Familieschoon 63ste jaargang (2022)

nr. 81(NR)

3/2022

Art. 377 De crypte van de Sint-Gorgoniuskerk opengesteld op 8 en 9 oktober 2022.

Organigram van de Confrérie --- Open Monumentendag 10 en 11 september 2022

Art. 378 Gemeente wil pastorie, voormalig herenhuis Van Nerum-Sweerts verkopen: heel wat mensen zijn niet gelukkig dat weer een stuk erfgoed verdwijnt.

Uitnodiging orgelconcert en voorstelling nieuwe publicatie in Mariadal.

Art. 379 *'Ik was van nature geen vaandeldrager'*, uit de biografie van Arthur Van Nerum (+), deken van de Gulden Lelie (5de vervolg)

Art. 380 De Madelonsboom, volksgebruik en legende, onderzoek ter plaatse (vervolg).

De nieuwe kerk (1754-1759) toonde openlijk de macht van Sweerts en was hét uithangbord van de rijkdom van de brouwers van het Hoegaards witbier.

De gedenksteen/dedicatiesteen op de torenmuur is duidelijk:
de kerk is het werk van Antoine Collart en de gebroeders
Servaes Sweerts en Henricus Sweerts.

Ex castro Alpaydis me factam Numinis aedem,
trivit edax tempus casumque vetusta minabar,
sed Pretore Colard et Scriba Servatio Sweerts
addixit decimas Iudex queis tota resurgo.
UnDI saXUM posUit henriCUs sWeertIUs
paroChUs. (chronogram 1754)

**Van castrum van Alpaidis werd ik tempel Gods;
knagende tijd, ouderdom, noodlot hebben mij
tot puin gebracht; maar onder meier Colard
(Collart) en griffier/secretaris Servatius Sweerts,
heeft de rechter mij de tienden toegekend
waardoor ik nu helemaal nieuw herrijs.**

**Henricus Sweerts, pastoor, legde de
eerste steen.**

De château d'Alpeide je suis devenu maison de Dieu; le temps, l'âge, l'infortune m'ont mené en ruines ;
mais sous le maire Colard et le greffier Servais Sweerts, le juge m'a offert les dîmes grâce à lesquelles je
ressuscite .Henri Sweerts, curé de la paroisse a posé la première pierre.

1844

De nieuwe kerk, voltooid in 1759, werd opgetrokken in de toenmalige stijl, de Louis XV of Rococostijl.
Vier jaar lang, van het voorjaar 1754 tot het najaar 1759, werd aan de afbraak, heropbouw en voltooiing
van de kerk gewerkt. Aan enkele meubels, de predikstoel en de biechtstoelen, werd een paar jaar later
nog gewerkt. De kerk is enig in zijn soort en werd gebouwd volgens de goedgekeurde plannen van Gilles
Durieux, een Luikse aannemer.¹ De werken aan het koor werden uitgevoerd onder leiding van de
Leuvense architect, Jacques Hustin.²

De machtige clan Sweerts in Hoegaarden in de 2de helft van de 18de eeuw, de rijke families Collard, Nijs
en Stockmans , de prestigieuze familie Rega en kanunniken van het kapittel verwierven voor
familieleden een laatste rustplaats in de nieuwe crypte.

**Alle contracten voor de bouw van de kerk en het meubilair werden onderhandeld door
secretaris/griffier Servaes Sweerts, de machtigste man in Hoegaarden (18e eeuw).**

¹ Gilles Durieux/Du Rhieu was één van de vier experten door de gemeente aangesteld om in 1751 de toren en de kerk, en in 1755 het koor te onderzoeken; op 20 december 1753 schreef griffier S. Sweerts: '... J'ai sollicité Durieux de nous expédier la plan de la nouvelle église et de la tour. Il m'a enfin promis de l'achever pour samedi prochain ...' ; in de dorpsrekeningen 1753 staan 25 gulden ingeschreven als betaling voor de plannen van de nieuwe kerk; het plan dat Hustin maakte voor het koor kostte 12 gulden, en dan moest hij een tweede plan maken en dit plan kostte 14 gulden.

² Jacques Antoine Hustin (Brussel 10.08.1709-Leuven 08.04.1787), architect, landmeter, ingenieur ; het anatomisch theater in Leuven werd door hem in opdracht van prof. Henri Joseph Rega gebouwd in 1744. Op de site van Onroerend Erfgoed staat foutief het jaartal 1744 in de plaats van 1754 voor de bouw van de Sint-Gorgoniuskerk.
Familieschoon 63ste jaargang

In 1754 en 1755 werden tegelijk 28 metsers en 34 dienaars ingezet. In de twee volgende jaren waren er niet meer zoveel. Het waren Walen, allen met Frans klinkende familienaam en ze werkten onder leiding van meester-metser, Pierre Du Chesne³. Op het einde van het jaar 1756 was de kerk zelf zo goed als af, maar dan moest het koor nog afgebroken en heropgebouwd worden.

Dat ook het koor moest herbouwd worden was oorspronkelijk niet voorzien. Niet dat het in optimale staat verkeerde, maar de aardbeving van 1 november 1755 die Lissabon trof en tienduizenden doden eiste maakte dat ook het koor van de kerk moest afgebroken worden en opnieuw gebouwd.

De nieuwe kerk in Rococo of Louis XV-stijl opgetrokken, valt op door haar elegante lijn, de zuiverheid van de proporties evenals door de eenvormigheid in stijl van de kerk zelf, haar lijstwerk en haar meubilering. De preekstoel, het doksaal met orgelkast, de biechtstoelen, de communiebank, de portalen, misschien de altaren werden speciaal in dezelfde stijl vervaardigd en aangepast voor de nieuwe kerk.⁴

Schelpmotief overal en engeltjes in overvloed

Bij het binnentreden van de kerk valt de **monumentale preekstoel** in het oog. Het is ongewoon dat een preekstoel van een dubbele trap is voorzien, zoals hier; nochtans, esthetisch beschouwd, paste dit en het was praktisch onmisbaar in het kader van de totale ornamentatie. Onderaan staat de Goede Herder met zijn schaapjes afgebeeld. Op de kuip worden de vier Evangelisten in reliëf uitgebeeld; het gedrapeerd baldakijn of klankbord wordt gedragen door twee zwierige engelenbeelden; als bekroning; de twee Tafelen met de X geboden op een wolk gedragen en omgeven door tal van engeltjes. De schrijnwerkerij van de preekstoel werd gemaakt door de Hoegaardier Jan Stockmans; het beeldhouwwerk door J.N. Dupaix. De Goede Herder staat in de volksmond voor pastoor-deken Henricus Sweerts (Hoeg. 1708-1785) die zijn schapen, de families Sweerts, Van Nerum, Hoebancx en Struys leidt. Zeker een gedeelte was kleurrijk beschilderd, polychromie die in 1843 werd verwijderd⁵.

1845

³ PRHoeg., overlijdens, De Chain Petrus (23.04.1756), ex Vineamont, meester-metser, 39 j., verongelukte in Hoegaarden tijdens zijn werk aan de kerk.

⁴ Rococo en neoclassicisme, uitgave Lannoo-Tielt, 1986 ; heruitgegeven in de De Standaard architectuurbibliotheek, 2008.

⁵ RAL, Kerkelijk archief Hoegaarden, Beraadslagingen van het kerkfabriek 'J.B. Steenwegen heeft de verflaag van de schapen van de preekstoel verwijderd, 'afgedaan,' en ze dan gevernist, hij deed dat werkje in 1843.'

Hic jacet R(everen)dus Adm(odum) ac Amplissimus D(omi)nus Henricus Peeters, pastor Hougardiensis et ejusdem concilii decanus, obiit 10° octob 1741 --- Requiescat in pace.

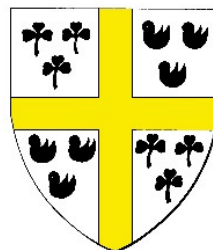
Hier is de zeer eerwaarde en hooggeëerde heer Henricus Peeters begraven, hij was pastoor van Hoegaarden en deken van hetzelfde concilie; hij overleed op 10 oktober 1741 --- Moge hij in vrede rusten.

Vóór het Sacramentsaltaar ligt de **grafsteen van pastoor-deken Henricus Peeters (Hoeg. 1667-1741)**, de stichter van de studiebeurzen en hangt de **godslamp**⁶ door hemzelf aan de kerk geschenken. Zijn studiebeursstichting was de aanleiding tot het oprichten van de *Confrérie der V Notabele Geslachten van Hoegaarden* (10.12.1741).

1846

Boven het altaar van O.-L.-Vrouw, overgenomen uit de oude kerk, prijkt het wapenschild van griffier Servaes Sweerts (Hoeg. 1713-1779) in het fronton. Hij was de machtigste en de meest invloedrijke Hoegaardier van de 18e eeuw. Er bestaat zo geen twijfel over de schenker van het altaar.

van zilver, gevierendeeld door kruis van goud, in I & IV drie klavers van sabel in II & III drie merletten van hetzelfde.

Even merkwaardig is het feit dat dit wapenschild de periode van de Franse Revolutie heeft overleefd.

⁶ 1ste helft van de 18de eeuw en niet uit de 19de, zoals in het Fotorepertorium wordt aangegeven.

De betekenis van een 'crypte'⁷.

Een crypte is in kerken en kathedralen een ruimte, meestal ondergronds, die moet herinneren aan de catacomben en waarin zich het graf bevindt van een plaatselijke heilige, martelaar of belijder. Dikwijls bevindt de crypte zich onder het koor.

In enkele oude christelijke kerken in Italië komt er al een kleine crypte voor. De bloeitijd begint in de Karolingische architectuur. De crypten worden dan groter en groeien uit tot volwaardige onderaardse kerken onder het koor en de viering.

Crypten zijn dan wel een typisch verschijnsel van de romaanse architectuur, maar dan weer niet in de bouwwerken uit de school van Cluny en Hirsau. Vanaf de gotiek blijft de crypte achterwege in de kerkenbouw.

Het begrip wordt ook gebruikt om de ruimte onder het koor van de kerk aan te duiden. De crypte wordt dan dikwijls gebruikt als grafkelder. Zeer grote crypten hebben soms verschillende (graf)kamers.

Dat men een crypte heeft voorzien in de nieuwe Sint-Gorgoniuskerk (18de eeuw) is dus al een merkwaardigheid op zichzelf en verdient in de verf gezet te worden.

Ook de nieuwe Sint-Rochuskapel in Mariadal kreeg een crypte (1767-1772).

Met de bouw van de Sint-Rochuskapel in Mariadal is gestart in de tweede helft van de jaren 1760. Een hardnekkig volksverhaal wil dat de toenmalige paters en broeders bogaarden, de bezitters van het klooster en het domein, een bouwwerk wilden neerzetten dat in niets zou moeten onderdoen voor de Sint-Gorgoniuskerk. Hun prachtig gerestaureerde kapel wekt inderdaad bewondering op. Meer nog, de rivaliteit ging zover, dat ook zij een crypte met grafnissen hebben laten bouwen onder het koor.

Het bestaan ervan was in de loop der tijden verloren gegaan. Het is pas bij de definitieve restauratie van de kapel voltooid in 2006 dat deze crypte, onder het koor, met de grafnissen, is herontdekt.

1847

Begrafenisgebruiken

Vanaf de 7de eeuw kon de kerk onze voorouders ervan overtuigen dat de dood een opstap was naar een nieuw leven. Er was geen reden om de terugkeer van de overledenen te vrezen, integendeel konden ze aanroepen worden om voor de levenden ten beste te spreken. Het kerkhof werd nu binnen de gemeenschap gebracht en rond de kerk -als integraal deel ervan- aangelegd. Begrafenissen gebeurden zowel in de kerk voor de geestelijken en de edelen, als buiten de kerk. Familiale rijkdom en armoede speelde ook hier een rol. Een graf in het koor bij het hoofdaltaar in de kerk was duurder dan een graf dat er verder af lag. Hoe dicht bij het altaar, hoe vlugger de overledene in het Paradijs werd toegelaten! De arme mensen werden bijgelegd in een gemeenschappelijk graf, aan een uithoek van het kerkhof. Zelfmoordenaars en ongedoopte kinderen werden helemaal op afstand gehouden, zij mochten niet in gewijde grond liggen.

⁷ Het Griekse woord '*kruptoo*' betekent verborgen, '*kruptè*', overdekte gang.

Het begraven in de kerk gebeurde niet altijd even zorgvuldig. Geruimd werd er niet, dus de kerken raakten overvol. Door het herhaald oplichten van de stenen, verzakte de vloer en sloten niet alle grafstenen even goed aan. Het gevolg was dat - afhankelijk van het weer - in de kerken soms een doordringende reuk hing. Een decreet van Jozef II van 26 juni 1784 veranderde deze traditionele begrafenisgebruiken radicaal. Het bijzetten van de (vooral elitaire) doden in om het even welk religieus gebouw werd officieel verboden. In de steden moesten de kerkhoven aangelegd rond de bidplaatsen om hygiënische redenen verdwijnen. Voortaan zouden de nieuwe begraafplaatsen in dunbevolkte gebieden buiten het stadscentrum aangelegd worden.

In Frankrijk verbood Napoleon (1769-1821) de kerkbegravenissen in 1804. Tijdens het Franse bewind (1795-1815) werd ook bij ons het begraven in de kerk officieel verboden. Maar het oude gebruik bleek zo sterk geworteld dat het besluit na het vertrek van de Fransen direct weer ongedaan gemaakt werd.

In 1829 vaardigde koning Willem I opnieuw een verbod uit op kerkbegravenissen en moesten gemeentes met meer dan 1000 inwoners hun nieuwe begraafplaatsen buiten de bebouwde kom aanleggen. Een uitzondering was er voor diegene die al een eigen grafkelder bezaten.

In Hoegaarden werd het nieuwe kerkhof in 1926 in gebruik genomen; families konden op eigen kosten de grafsteen van dierbaren (laten) overbrengen op het nieuwe kerkhof

Vanaf de 17de eeuw bestaat het gebruik van lijkkasten.

Traduction

La nouvelle église, terminée en 1759, a été construite dans le style de l'époque dit style Louis XV ou rococo.

Quatre années durant, du printemps 1754 à l'automne 1759, les travaux de déblaiement, de reconstruction et d'achèvement de l'église se succèdent. Quelques meubles (la chaire de vérité et les bancs confessionnaux) furent parachevés au cours des années suivantes. L'église est unique en son genre et a été construite selon les plans agréés de Gilles Durieux, un entrepreneur liégeois.⁸ Les travaux du chœur ont été réalisés sous la direction de l'architecte louvaniste Jacques Hustin.⁹

Au cours de la 2e moitié du XVIIIe siècle, le puissant clan Sweerts de Hoegaarden, les riches familles Collard, Nijs et Stockmans, la prestigieuse famille Rega et les chanoines du chapitre font l'acquisition d'une dernière demeure pour leurs proches dans la nouvelle crypte.

1848

Tous les contrats relatifs à la construction de l'église et à son mobilier ont été négociés par le secrétaire-greffier Servaes Sweerts, l'homme le plus puissant de Hoegaarden au XVIIIe siècle.

En 1754 et 1755, 28 maçons et 34 serviteurs travaillaient côte à côte. Leur nombre diminue les deux années suivantes. Ils étaient Wallons et portaient tous des noms de famille à consonance française ; ils travaillaient sous la direction du maître maçon Pierre Du Chesne¹⁰. À la fin de l'année 1756, l'église elle-même était presque achevée, mais le chœur a encore dû être démoli et reconstruit.

⁸ Gilles Durieux/Du Rhieu est l'un des quatre experts engagés par la municipalité pour examiner les tours et l'église en 1751, et le chœur en 1755 ; le 20 décembre 1753, le greffier S. Sweerts écrit : "... J'ai sollicité Durieux de nous expédier le plan de la nouvelle église et de la tour. Il m'a enfin promis de l'achever pour samedi prochain ..." ; les documents comptables du village de 1753 font état du paiement de 25 florins pour les plans de la nouvelle église ; le plan du chœur conçu par Hustin a coûté 12 florins ; il a ensuite dû établir un second plan lequel a coûté 14 florins.

⁹ Jacques Antoine Hustin (Bruxelles 10.08.1709-Louvain 08.04.1787), architecte, géomètre, ingénieur ; à l'initiative du professeur Henri Joseph Rega, il conçoit le théâtre anatomique de Louvain en 1744.

Sur le site d'*Onroerend Erfgoed* (Inventaire du patrimoine immobilier de Flandre), l'année 1744 est erronément mentionnée comme date de construction de l'église St Gorgon.

¹⁰ PRHoeg., décès, De Chain Petrus (23.04.1756), ex Vineamont, maître maçon, âgé de 39 ans, lors d'un accident de travail à l'église de Hoegaarden.

Au départ, la reconstruction du chœur n'était pas prévue. Non pas que son état ait été excellent mais le tremblement de terre qui a frappé Lisbonne le 1er novembre 1755, et y a causé la mort de dizaines de milliers de personnes, a également forcé la démolition et la reconstruction du chœur de l'église.

La nouvelle église, construite dans le style rococo ou Louis XV, se distingue par l'élégance de sa ligne, la pureté de ses proportions ainsi que par l'uniformité du style de l'église elle-même, de ses moulures et de son mobilier. La chaire de vérité, le jubé et son buffet d'orgue, les bancs confessionnaux, le banc de communion, les portails et peut-être les autels ont tous été fabriqués spécialement dans le même style et adaptés à la nouvelle église.¹¹

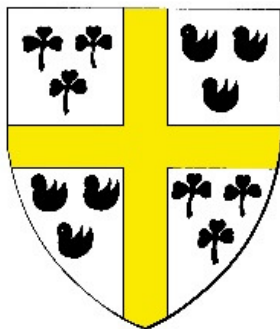
En pénétrant dans l'église, la **chaire monumentale** retient l'attention. Il est inhabituel qu'une chaire de vérité soit flanquée de deux escaliers, comme dans le cas présent ; cependant, d'un point de vue esthétique, la paire s'intègre parfaitement et était pratiquement nécessaire au vu de l'ensemble ornemental. Le bon berger se tient au bas de la chaire avec ses brebis. Les quatre évangélistes sont représentés en relief sur la cuve ; le dais drapé, ou abat-voix, est porté par deux gracieuses statues d'anges ; pour couronner le tout, deux tablettes sur lesquelles sont gravées les 10 commandements reposent sur un nuage agrémenté de nombreux angelots. La menuiserie de la chaire a été réalisée par Jan Stockmans de Hoegaarden ; la sculpture est l'œuvre de J.N. Dupaix.

Selon l'acception populaire, le bon berger n'est autre que le curé doyen Henricus Sweerts (Hoegaarden 1708-1785) guidant ses brebis qu'incarnent les familles Sweerts, Van Nerum, Hoebancx et Struys.

Devant l'autel des sacrements se trouve la **pierre tombale du curé et doyen du conseil pastoral, Henricus Peeters (Hoegaarden 1667-1741)**, le fondateur des bourses d'études ; une **lampe éternelle**¹² offerte par lui à l'église y est également suspendue.

Sa fondation des bourses d'études est à l'origine de la création de la Confrérie des V familles notables.

1849

Au-dessus de l'autel provenant de l'ancienne église et dédié à la Sainte Vierge, les armoiries du greffier Servaes Sweerts (Hoegaarden 1713-1779) ornent le fronton. C'était, au XVIIIe siècle, l'homme le plus puissant et le plus influent à Hoegaarden. Il n'y a donc aucun doute sur l'identité du donateur de l'autel.

Il est par ailleurs remarquable que ces armoiries aient survécu à la période de la Révolution française.

Armoiries en argent que divise en quarts une croix d'or : en I & IV trois trèfles de sable et en II & III trois merlettes de même couleur.

¹¹ Rococo et néoclassicisme, édition Lannoo-Tielt, 1986 ; réédité dans la bibliothèque sur l'architecture De Standaard, 2008.

¹² RAL, archives ecclésiastiques de Hoegaarden, Délibérations de la fabrique d'église : 'J. B. Steenweegen a enlevé la couche de peinture des brebis de la chaire, il a "décapé" » les boiseries avant d'y poser un vernis ; il a effectué ce travail en 1843.'

⁶ 1e moitié du XVIIIe siècle et non du XIXe, comme indiqué dans le répertoire de photos.

Signification d'une "crypte"¹³

Dans les églises et les cathédrales, une crypte est un espace, généralement souterrain, évoquant les catacombes, et contenant la tombe d'un saint, d'un martyr ou d'un confesseur local. La crypte est souvent située sous le chœur.

En Italie, plusieurs églises chrétiennes anciennes comportent déjà une petite crypte. L'apogée des cryptes remonte à l'architecture carolingienne. Elles deviennent alors plus grandes et se transforment en véritables églises souterraines sous le chœur et le lieu des célébrations.

Les cryptes sont caractéristiques de l'architecture romane, mais n'ont toutefois pas leur place dans les édifices des écoles de Cluny ni de Hirsau. À partir de la période gothique, la crypte est omise dans la construction des églises.

Le terme est également utilisé pour désigner l'espace situé sous le chœur de l'église. La crypte sert alors fréquemment de caveau funéraire. Les très grandes cryptes comportent parfois plusieurs caveaux (funéraires).

Le fait qu'une crypte ait été prévue dans la nouvelle église Saint-Gorgon (XVIIIe siècle) est déjà remarquable en soi et mérite d'être noté.

La nouvelle chapelle Saint-Roch à Mariadal abrite également une crypte (1767-1772).

La construction de la chapelle Saint-Roch à Mariadal a commencé dans la seconde moitié des années 1760. Selon une légende populaire bien ancrée, les pères et les frères Béguards de l'époque, propriétaires du cloître et du domaine, convoitaient la construction d'une structure qui ne serait en rien inférieure à l'église Saint-Gorgon. Leur chapelle magnifiquement restaurée suscite en effet l'admiration. De plus, la rivalité était telle qu'ils ont également fait construire une crypte avec caveaux sous le chœur.

L'existence de cette crypte a été oubliée au fil du temps. Ce n'est qu'en 2006, lorsque la restauration finale de la chapelle fut achevée, que la crypte dotée de niches funéraires a été redécouverte.

Coutumes funéraires

À partir du VIIe siècle, l'Église a réussi à convaincre nos ancêtres que la mort était un tremplin vers une nouvelle vie. Il n'y avait aucune raison de craindre le retour des défunts ; au contraire, ils pouvaient être appelés à intercéder en faveur des vivants. Le cimetière trouve désormais sa place au sein de la communauté ; il est aménagé autour de l'église, dont il fait partie intégrante. Les enterrements étaient célébrés tant à l'intérieur de l'église – s'agissant du clergé et de la noblesse – qu'à l'extérieur. Le fait d'être riche ou pauvre était déterminant à cet égard. Une tombe dans le chœur, près de l'autel principal, coûtait plus cher qu'une tombe plus distante. Ainsi, plus le défunt était inhumé à proximité de l'autel, plus vite il était admis au paradis ! Les pauvres étaient enterrés dans une fosse commune, dans un coin éloigné du cimetière. Les suicidés et les enfants non baptisés étaient tenus à l'écart ; ils n'avaient pas le droit de reposer en terre consacrée.

L'inhumation dans l'église ne se faisait pas toujours avec les soins requis. Le désencombrement n'étant pas pratiqué, les églises devinrent rapidement pleines. En raison du soulèvement répété des dalles, le sol s'est affaissé et plusieurs de ces dalles ne s'emboîtaient plus parfaitement. Par conséquent, en fonction des conditions météorologiques, il régnait parfois une odeur âcre dans les églises.

Le décret de Joseph II du 26 juin 1784 modifie radicalement ces coutumes funéraires traditionnelles. L'inhumation des morts (issus principalement de l'élite) dans tout édifice religieux fut officiellement

¹³ Le mot grec "kruptoo" signifie caché; "krupté" passage couvert.

*leurs proches dans le nouveau cimetière.
L'usage des cercueils commence au XVIIe siècle.*

interdite. Dans les villes, pour des raisons d'hygiène, les cimetières situés autour des lieux de culte ont dû disparaître. Désormais, les nouveaux cimetières seront établis dans des zones peu peuplées, en dehors du centre de la ville.

En France, Napoléon (1769-1821) interdit les inhumations dans les églises en 1804. Sous la domination française (1795-1815), elles furent aussi officiellement interdites dans nos régions. Mais la tradition était à ce point ancrée dans nos coutumes qu'après le départ des Français, l'interdiction a immédiatement été levée.

En 1829, le roi Guillaume Ier interdit à nouveau les inhumations dans les églises et toute municipalité de plus de 1 000 habitants est tenue de construire les nouveaux cimetières en dehors de la zone bâtie. Une exception a été faite pour ceux qui possédaient déjà leur propre caveau funéraire.

À Hoegaarden, le nouveau cimetière a été inauguré en 1926 ; les familles ont pu (faire) transférer, à leurs frais, la pierre tombale de

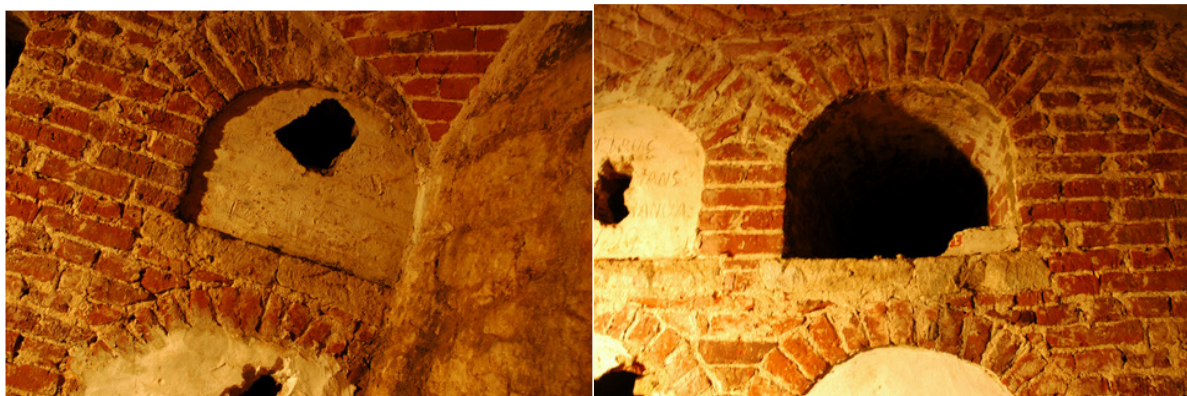
1851

Chronologische lijst van de bijleggingen in de crypte: 1765 - 1790/1814

- Cath. Angelina Sweerts (Hoeg. 01.03.1703-23.08.1765) (01)¹⁴
- Elise Rega (Hoeg. 10.10.1686-02.10.1765) (02), echtgenote van Stockmans Petrus (x 05.04.1712)
- Petrus Stockmans (Hoeg. 12.10.1683-24.07.1767) (03)
- Henricus Sweerts (Hoeg. 10.02.1767-24.10.1768) (07)
- E. H. Joannes Van Leeuwen (+ Hoeg. 30.12.1768) (09)
- Ernest Van Leeuwen (+ Hoeg. 19.02.1770) (11)
- Deodata Fin(e)au (Montenaken 16.03.1708 -Hoeg. 28.01.1776) (17)
- Henricus Nijs (Hoeg. 24.10.1733-18.04.1776) (13)¹⁵
- Marie Barbe Sweerts (Hoeg. 17.11.1700-14.11.1778) (19)
- Antoon Theodoor Collart (Zétrud-Lumay 16.10.1704-Hoeg. 23.11.1778) (20)
- Servaes Sweerts (Hoeg. 15.03.1713-23.06.1779) (21)
- Henri Stockmans (Hoeg. 21.01.1724-29.06.1781), (28)
- Anne Barbe Theresa Van Osmael (Hoeg. 31.01.1718-Hoeg. 14.08.1782)(30)
- Maria Theresia Vleminckx (+ NN, begraven in de crypte 09.01.1783) (24)
- Jacobus Nijs (Hoeg.03.11.1702-20.02.1783) (33)
- Marie Thérèse Collart (Hoeg. 01.09.1745-15.10.1783) (4a, niet meer zichtbaar)
- Anne Van Osmael (Hoeg. 29.11.1720-23.03.1785) (04)
- Henricus Sweerts (Hoeg. 29.08.1708-19.12.1785) (10) (zie Vander Velpen)¹⁶
- Francisca Van Osmael (Hoeg. 26.10.1706-18.02.1788) (14)
- E. H. Erasmus Ouwerckx (Velm 24.03.1701-Hoeg. 18.08.1788) (12)
- Philippe Jacobus Sweerts (Hoeg. 06.07.1762-21.10.1788) (15)
- Van Leeuwen (+ NN. 06.02.1789) (18), vicedeken van het Hoegaardse kapittel
- Lucia Schepers (Hoeg. 16.08.1748-29.04.1789) (22)
- Petrus Stockmans (Hoeg. 09.03.1713-23.01.1790) (29)
- Hubertus Sweerts (Hoeg. 17.02.1716-27.03.1790) (2a, is er niet meer/23)
-
- Dorothea Van Nerum (Hoeg. 21.12.1763-14.02.1814) (16)

1852

De verwantschappen van de bijleggingen in de crypte en/of begraven in de kerk.

¹⁴ Cijfer tussen haakjes is het nummer van de nis in de crypte zoals aangeduid op ons plan; een kopie van het plan zal de bezoeker krijgen tijdens zijn bezoek.

¹⁵ Nis 13 in crypte staat: overleden 18 april, in register overlijdens 16 april, z. van Jacques en Françoise Th. Vanosmael (waarschijnlijk overleden de 16^e en bijgelegd in de crypte de 18^e).

¹⁶ Die beschikte over de afdelingen en de schema's gemaakt door dokter Emile Lodewijckx (Hoeg. 1867-1937), de nonkel van E.H. Joseph Vander Velpen (Hoeg. 1905-Diest 1988) en later, in 1939, door de pastoor Alfred Heuysdens (Tienen 1888-Hoeg. 1964), zijn 2 onderpastoors en de koster in 1939. Familieschoon 63ste jaargang

Chronologisch al wie begraven is in de kerk tussen 1750 en 1765¹⁷

De Portemont Gabriël (13.09.1750) ¹⁸	13.09.1750	3233 ¹⁹
Coenegras Ant. Phil. (28.05.1751), jongeling, Elst	28.05.1751	3250
Davans Ludovica, + in pastorie, oude ongehuwde dame	15.03.1752	nr. ontbr.
Laboues Henr., priester, onderpastoor, schoolmeester	30.11.1752	3287
Sweerts Anthonius, secretaris/griffier, 86 j.	02.10.1754	3323
Sweerts Hub., jongeling, + in Steenberg	04.02.1757	3368
Vandermolen Gertrudis, 80-jarige	02.02.1761	3478
Schepers Joannes Franciscus	15.02.1761	3479
Hijart Leonardus, priester, beneficiaris altaar S. Martinus	21.01.1764	3539
Vandermolen Anna, wed. Van Ex J.	01.05.1764	voorlopig op kerkhof

De eerste bijlegging in een grafnis in de crypte gebeurde in 1765, zoals in de chronologische lijst is aangegeven. Waarom het niet eerder gebeurde is niet geweten. De kerk is ingewijd op 8 en 9 september 1759. De meubilering was pas compleet in 1762. Meest voor de hand liggend is de verklaring dat de crypte pas was afgewerkt in de loop van 1765.

De lijst van wie werd bijgelegd in de crypte is samengesteld aan de hand van de reconstructie die gemaakt is door achtereenvolgens Dokter Emile Lodewijckx, pastoor Alfred Heuysdens, E.H. Joseph Vander Velpen, Hubert Van Nerum en ikzelf. Dit omdat de achtereenvolgende parochieherders Henricus Sweerts en Jan Hubert Sweerts in het overlijdensregister noteerden 'begraven in de kerk' bij al wie hetzij in de kerk werd begraven, hetzij in de crypte werd bijgelegd. Dat er dan nog geen uitsluitel is komt door de beschadiging aan de grafnissen en in mindere mate door onzorgvuldigheid in het overlijdensregister.

De overledenen die vanaf 1765 begraven zijn in de kerk werden op 3 uitzonderingen na (?) bijgelegd in een nis in de crypte.

1853

01	Sweerts Cath. Ang., echtg. Serv. Sweerts, secr.	23.08.1765	3570
02	Rega Elis., echtg. Stockmans P.	02.10.1765	3572
	Paenhuys Gertr., Hauthem,	08.11.1765	voorlopig op kerkhof begraven ²⁰
03	Stockmans P., Nerm	24.07.1767	3610
07	Sweerts Henr., z. Antoon en Schepers Lucia	08.10.1768	niet in PR
09	Van Leeuwen J, priester, in centrum	30.12.1768	3644
11	Van Leeuwen Ern. Guil.	19.02.1770	3675
17	Finau M. Deod., Montenaken, echtg. meier	28.01.1776	3881
13	Nijs Henr., Nerm, jongeling	16.04.1776	3889
19	Sweerts Barb., wed. Van Nerum Carolus, 75 j.	14.11.1778	3969
20	Collart Ant. Theod., meier, + in molen van Park	23.11.1778	3970
21	Sweerts Serv., secr. en schepen, mijn broer	23.06.1779	3988
28	Stockmans Henr., Nerm, jongman	29.06.1781	4086
30	Vanosmael Barb. Ther., 64j. 7m., moeder Jo. Hub. Sweerts ²¹	14.08.1782	4156
24	Vlemincx M. Theresia	09.01.1783	niet in PR

¹⁷ In de kerk zelf zijn maar twee grafstenen bewaard: die van Henricus Peeters en die van de Loyers-Beys.

¹⁸ Overleed tijdens een opdracht in huis van Servaes Sweerts; hij was raadsheer uit Brussel; begraven in de kerk aan altaar van St.-Gorgonius;

12.12.1750 overleed in centrum Lambertus Labourse, *jubilare*, hij kreeg een plechtige uitvaartdienst.

¹⁹ Volgnummer in het overlijdensregister; z.n. = zonder nummer; nis 7 en 24 zijn niet opgeschreven in het overlijdensregister, de eerste overleed amper 1 jaar oud, de tweede overleed niet in Hoegaarden

²⁰ Zo staat het ten minste vermeld in het parochieregister van de overlijdens.

²¹ In het derde jaar van zijn pastoraat; na langdurige en intense pijnen door gangreen.

33	Nijs Jacobus, Nerm, 80-jarige	20.02.1783	4181
4a	Collart Ther., in grote molen, ongehuwd	15.10.1783	z.n.
04	Vanosmael Anna, wed. Schepers Franc., woonde nabij kerk	23.03.1785	z.n.
10	Sweerts Henr., deken, 78 j. ²²	19.12.1785	z.n.
14	Vanosmael Francisca, Nerm, wed. Nijs Jac.	18.02.1788	z.n.
12	Auwerx Erasmus, Velm, coadj. Kan. Van Leeuwen	18.07.1788	z.n.
15	Sweerts Jac. Phil., ongehuwd, 26 j., overleed hoeve Flemalia	21.10.1788	z.n.
18	Van Leeuwen, vicedeken van het kapittel	06.02.1789	z.n.
22	Schepers M. Lucia, echtg. secr. Ant. Sweerts, beroerte	29.04.1789	z.n.
29	Stockmans Petrus, Nerm, jongman, bijna 80 j.	23.01.1790	z.n.
	Van Nerum Barbara, echtg. Geerts Libert, kinderbed	28.01.1790	z.n.
2a	Sweerts Hub., Steenbergh, mijn vader, wed. Vanosmael B.	27.03.1790	z.n.
	Collart Carolus, jongman, overleden in hoeve Flemalia	13.02.1793	z.n.

16	Dorothea Van Nerum	14.02.1814	z.n.

Onzeker:

-Van Nerum Carolus, schepen 10.09.1757 3382²³

. Dans **la grange de la ferme dit du coin**, ont eu lieu les obsèques de mon bisaïeul, qui fut le premier à être enterré dans la nouvelle église. Tous ses fils, sauf l'ainé qui n'arrivait pas à temps, assistaient à l'enterrement de leur père. Les funérailles furent suivies par Mr. le procureur de Liège, de hauts personnalités religieuses et autres et d'une masse d'habitants de Hougaerde et des communes avoisinantes.²⁴

In de schuur van de Cruysblockhoeve had de rouwdienst voor mijn overgrootvader plaats en hij was de eerste die in de nieuwe kerk werd begraven. Al zijn zonen, behalve de oudste die te laat toekwam, waren op de begrafenis van hun vader aanwezig. Ook de Heer procureur van Luik was present samen met hoge kerkelijke en andere personaliteiten en een massa inwoners van Hoegaarden en vanuit de naburige gemeenten.

1854

-Jansens J.F., kanunnik Hoksem, overleed in Hauthem²⁵ 14.09.1790 z.n.

-Sweerts

Marie Barbe Sweerts (Hoeg. 17.11.1700-14.11.1778) **(19)**, d. Servaes Sweerts en Catharina Peeters.

Henricus Sweerts (Hoeg. 29.08.1708-19.12.1785) **(10)**, z. idem., pastoor-deken.

Servaes Sweerts (Hoeg. 15.03.1713-23.06.1779) **(21)**, z. idem., griffier.

x **Cath. Angelina Sweerts** (Hoeg. 01.03.1703-23.08.1765) **(01)**, d. uit het Arendsnest.

Hubertus Sweerts (Hoeg. 17.02.1716-27.03.1790) **(2a/23)**, z. Servaes Sweerts en Catharina Peeters

x **Anne Barbe Theresa Van Osmael** (Hoeg. 31.01.1718²⁶-Hoeg. 14.08.1782)**(30)**

-**Philippe Jacobus Sweerts** (Hoeg. 06.07.1762-21.10.1788) **(15)**, z. vorige

²² Hij deelde veel geld uit aan de armen van de parochie en aan het kerkfabriek.

²³ PRHoeg., Overlijdens, nr. 3382, Obijt Carolus Van Nerem (sic) sororius meus (mijn schoonbroer), scabinus Hougardiensis, exequiis facte (sic) sunt solemniter. Staat niet bij genoteerd dat hij in de kerk zou begraven zijn, in tegenstelling tot de memoires van Elisabeth Van Nerum.

²⁴ Elisabeth Van Nerum, *Extraits des mémoires sur la famille Van Nerum de Hougaerde*, na 1854 (zie inleiding)

²⁵ En weldoener van onze kerk, waarvoor hij begraven werd met de kanunniken (?).

²⁶ PRHoeg., Dopen, p. 484v, nr. 5040, staat niet vermeld in de index van het doopregister

Antoine Balthazar Sweerts (Hoeg. 16.12.1742-20.11.1808), z. van de secretaris/griffier Servaes (nis 21) en ook zijn opvolger; overleed in 1808 en na de troebelen van de Franse periode is er maar één bijlegging meer geweest, in 1814, die van Dorothea Van Nerum.

x **Lucia Schepers** (Hoeg. 16.08.1748-29.04.1789) **(22)**

-**Henricus Sweerts** (Hoeg. 10.02.1767-24.10.1768) **(07)**,

xx **Dorothea Van Nerum** (Hoeg. 21.12.1763-14.02.1814) **(16)**, d. Joannes en Cath. Bueckens

-*De moeder, zussen en echtgenoten van A. B. Theresa van Osmael (nis 30)*, d. van Vincent Van Osmael (Outg. 1670-Hoeg. 1720) en **Gertrudis Vandermolen** (Hoeg. 30.10.1680-02.02.1761) **(in kerk begraven maar vóór 1765)**.

Anne Van Osmael (Hoeg. 29.11.1720-23.03.1785) **(04)**

x **Joannes Franciscus Schepers** (Hoeg. 28.11.1718-15.02.1761)²⁷ **(in kerk begraven, maar eerste bijlegging in de crypte dateert van 1765)**,

Francisca Van Osmael (Hoeg. 26.10.1706-18.02.1788) **(14)**

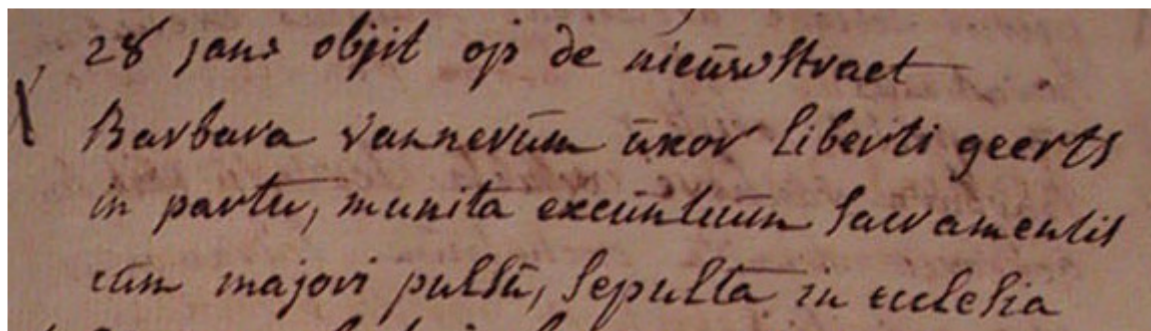
x **Jacobus Nijs** (Hoeg. 03.11.1702-20.02.1783) **(33)**, brouwer in Nerm

-**Henricus Nijs** (Hoeg. 24.10.1733-18.04.1776) **(13)**

-**Barbe Van Nerum** (Hoeg. 30.12.1759-28.01.1790) **(in kerk volgens PR)**, d. Joannes Van Nerum (Hoeg. 1732-1797) en Catherine Bueckens,

Ze was gehuwd met Libert Geerts (Hoeg. 1755-1820), zoon uit de brouwerij-boerderij De Engel Anne Barbe Van Nerum overlijdt op 28 januari 1790, één maand na de geboorte van haar zoon Jean. De overblijvende geschriften zijn karig over Anne Barbe. Er staat alleen dat zij zou gestorven zijn van de schrik. Hierbij wordt duidelijk allusie gemaakt op de troebelen van de jaren 1787 en 1789. De overlijdensakte toont aan dat zij niet in haar woonst sterft, maar in de Nieuwstraat (E. Ourystraat nu). Er is wel een overleveringsverhaal bewaard: 'Naast het Nieuwhuis overleed tijdens de Revolutie een nicht, die in de kerk werd begraven en wiens ziel ten hemel steeg. Vanaf dat ogenblik verscheen jaarlijks in de buitenmuur naast de afspanning, de heilige Barbara die de val der Fransen voorspelde. Lang heeft op die plaats een kapel gehangen, die aan deze heilige was gewijd'. Waarschijnlijk sterft zij dus in het huis van haar broer Dr. Henri Van Nerum. Vermoedelijk was zij bij hem opgenomen ter verzorging. Zij is ook effectief in de kerk begraven.

1855

Antoon Theodoor Collart (Zétrud-Lumay 16.10.1704-Hoeg. 23.11.1778), meier **(20)**

x **Deodata Fin(e)au** (Montenaken -Hoeg. 28.01.1776) **(17)**

-**Marie Thérèse Collart** (Hoeg. 01.09.1745-15.10.1783) **(4a, niet meer zichtbaar)**

-**Joannes Carolus Collart** (Hoeg. 24.01.1750-13.02.1793) **(in de kerk begraven volgens de registers, maar geen spoor te vinden in de crypte)**

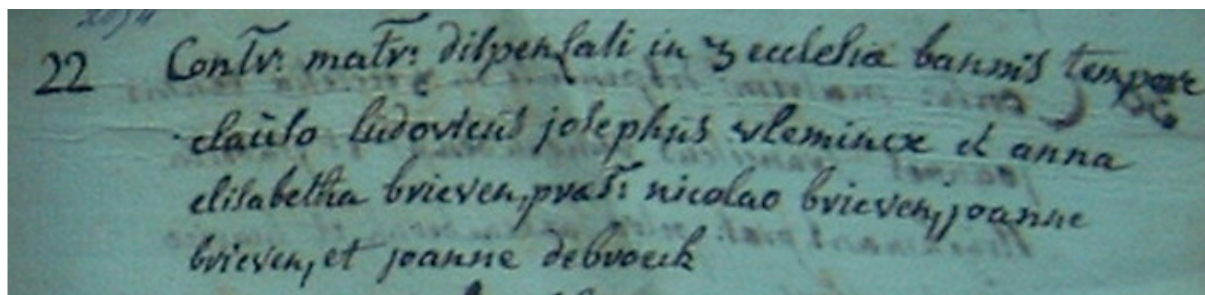
-**Petrus Stockmans** (Hoeg. 12.10.1683-24.07.1767) **(03)**, gezworene Nerm en 2 van hun 7 kinderen

x **Elise Rega** (Hoeg. 10.10.1686-02.10.1765) **(02)**

²⁷ Zoon van Lucia Van Nerum, zus van Carolus Van Nerum, uit haar tweede huwelijk met J.G. Schepers.

- Henri Stockmans (Hoeg. 21.01.1724-29.06.1781), (28)
- Petrus Stockmans (Hoeg. 09.03.1713-23.01.1790) (29)

Maria Theresia Vleminckx/Vleminx (Hoeg. 31.05.1782-09.01.1783), dochter van Louis Joseph Vlemincx en Anne Elisabeth Brieven (peter en meter: Nicolaus Brieven en Maria Theresia Collart)²⁸ (24); gehuwd op 22.03.1782 (desbetreffend blad in het register half uitgescheurd)

Maart 1782 (gehavend blad!, maar alleen scheur)²⁹

-Kapittel

- E. H. Joannes Van Leeuwen (+ Hoeg. 30.12.1768) (09)
- Ernest Van Leeuwen (+ Hoeg. 19.02.1770) (11)
- Van Leeuwen (+ NN. 06.02.1789) (18), vicedeken van het Hoegaardse kapittel
- E. H. Erasmus Ouwerckx (Hoeg. 18.08.1788) (12)

Anna Vandermolen (Hoeg. 16.12.1685-01.05.1765) voorlopig begraven op het kerkhof,
x Hoeg. 22.02.1713 Vanex Jan (Hoeg. 05.03.1680-31.07.1741), z. van Godfried Vanex en Maria
Van Herberghen; **hij was brouwer en na hem zette zijn weduwe het bedrijf verder**

1856

Gertrudis Paenhuys (+ Hoeg. 08.11.1765), voorlopig begraven op het kerkhof; zij was weduwe van
Ludovicus Dotermont/Dotremont (+ Hoeg. 27.12.1760) **brouwer** en zij zette de brouwerij verder; zij is
niet gehuwd in Hoegaarden en haar kinderen zijn er ook niet geboren

Enkele uitvaarten van telgen van de 'Sweertsclan' en andere 'voornamen' Hoegaardijs tussen 1750 en 1796 overleden, maar begraven op het kerkhof.

-Dumont Everardus, Hauthem, schepen	05.06.1750	3226
-Sweerts Elisabeth, echtgenote Struys	10.02.1752	3264
Sweerts Elisabeth (Hoeg. 1711-1752), 6 ^{de} kind van Servaes Sweerts en Catherina Peeters, trouwde in 1735 met Henri Struys (Hoeg./Hauthem 1710-1788).		
-Houbancx/Hoebancx Henricus	24.10.1752	3282
Was in 1727 getrouwd met Maria Anna Sweerts (Hoeg. 1702-1765), 2 ^{de} kind van Servaes Sweerts en Catharina Peeters; zij had de Paradijshoeve gekregen bij haar huwelijk.		
-Vandermolen Bernard senior, schepen	23.01.1757	3366
-Brasseur Anthonius, schepen	01.04.1760	3458
-Sweerts M. Anna, wed. Hoebancx	16.11.1765	3577
Weduwe van Henri Hoebancx, zie hoger.		
-de Loijers/Loyers Rosa Gertrudis	01.02.1772	3733

²⁸ PRHoeg., dopen, p. 848v

²⁹ PC-Maurice Dodion: Derde Harde, Burgerl Stand en Paroch Reg, DH 1726-1796, p. 963r, 0443 JPG, foto september 2005/ 2017;

Wel onderste helft blad weg in: Derde Harde, Burgerlijke Stand en Paroch Reg, Hoegaarden parochieregisters, 2-Mariages, CD 1 mariages de 1621 à 1870

de Loyers Rosa Gertrudis (13.12.1702³⁰-01.02.1772) was dochter van *Jean Godefroid Joseph de Loyers, ridder, heer van Schaltin/Namen (+Nerm/Hoegaarden 19.07.1712) x Beauvechain 05.10.1699 Gertrude Beys (Beauvechain 31.10.1662-Nerm/Hoegaarden 19.04.1738), dochter van Michel Beys x Catherine van Goidsenhoven; de grafsteen van haar ouders is bewaard in de kerk vóór het altaar van O-L.-Vrouw.*

- Sweerts M. Anna, echtgenote Lowet Henri 30.12.1777 3936
 Sweerts Maria Anna (Hoeg. 1740-1777), huwde met Henri Lowet in 1763; zij was dochter van
 Servaes Sweerts en Angelina Sweerts; kleindochter van Servaes Sweerts en Catharina Peeters
- Struys Servaes, jongeling 00.10.1779 3999
- Sweerts Servaes, + nabij de Brug 25.02.1784 z.n.
 Servaes Sweerts (Hoeg. 1776-1788), zoon van Servaes Sweerts en Catharina Nijs (?); kleinzoon
 van Henri *Hubert* Sweerts (8ste kind van Servaes Sweerts en Catharina Peeters) en Anne Barbe
 Thérèse Van Osmael.
- Struijs Henri senior, schepen 23.08.1788 z.n.
 Weduwnaar van Maria Elisabeth Sweerts, zie hoger
- Sweerts Joannes 29.12.1788 z.n.
 Sweerts Joannes (Hoeg. 1776-1788), zoon van Servaes Sweerts en Catharina Nijs (?); kleinzoon
 van Henri *Hubert* Sweerts (8ste kind van Servaes Sweerts en Catharina Peeters) en Anne Barbe
 Thérèse Van Osmael.

In volgende Familieschoon gaan we verder in
Op de verwantschappen en de families Collard en Rega.

Inhoud Alpaidis 58ste jaargang (2022)	nr. 228	3/2022
-Open monumentendag en kunstroute op zaterdag 10 en zondag 11 september 2022. -De Hougardia (1925-1978), was een 'Speciaal Stoopke'. -Het kanton Hoegaarden (1795-1800): van korte duur maar met uitgebreide geschiedenis. -Bijnamen (elfde vervolg). -De crypte in de kerk uitzonderlijk opengesteld op zaterdag 8 en zondag 9 oktober 2022. -250 Geleden: wijding van de St. Rochuskapel in Mariadal op 25 juni 1772. -Uitnodiging bijzonder orgelconcert in Mariadal op vrijdag 16 september 2022 om 20 u en voorstelling van de publicatie over het orgel en de boeiende geschiedenis errond van de bogaarden en zusters erna en van de politiek woelige Hoegaardse geschiedenis in de 2de helft van de 18de eeuw. -Belastingen: de schouwteeling van 1748 en de volkstelling voor het 'hoofdgeld' van 1763. -Cijfers van weleer: 1960 Het lidgeld bedraagt 20 euro/jaargang Wie minimum 50 euro stort wordt steunend lid, met vermelding in ons tijdschrift Ons rekeningnummer : BE23 3630 8110 6891 BIC begunstigde: BBRUBEBB		

³⁰ Geboorteplaats Beauvechain (?), maar daar zijn de dopen maar bewaard vanaf 1772; in de genealogie die ons ter beschikking staat wordt ze als Johanna Gertrudis de Loyers gedoopt.

De inrijpoort van de pastorie aan de binnenkant/ Porte d'entrée du presbytère vu de l'intérieur

1858

'Vanaf 1 juli 2022 zal de parochieverantwoordelijke in Hoegaarden de pastorie verlaten. Na de fusie van

de kerkfabrieken staat het vast dat er maximaal één pastorie vereist is, al dan niet met een residerende pastoor of kerkbedienaar. De gemeente opteert ervoor om de pastorie van Outgaarden te behouden, als volwaardige pastorie. De opbrengsten van de verkoop van de pastorie Hoegaarden zullen bestemd worden voor de renovatie van het kerkgebouw in Outgaarden en het beschermd orgel van de Sint-Gorgoniuskerk', zo luidt de officiële

³¹ Met dank ook aan Hagelands actueel.

argumentering van de gemeente. Na het Kapittelhuis is dit weer een belangrijk gebouw van het Hoegaardse patrimonium dat vervreemd wordt.

In de gouden eeuw van de bierbrouwers was de pastorie met speelhuisje, eigendom van schepen-brouwer Carolus Van Nerum, één van de rijkste brouwers uit het dorp. In 1831 kocht de gemeente de eigendom officieel als pastorie. Het speelhuisje, de gloriëtte hoorde erbij, werd ondertussen geklasseerd en staat thans bekend als 'het Prieeltje' aan de Doelstraat. Daar werd een Sint-Franciscuskapel in ondergebracht.

"Wij verkopen inderdaad deze pastorie uit noodzaak. Zo worden wij verplicht het orgel van Sint-Gorgonius te restaureren, hoewel daar vermoedelijk nooit een orgelspeler voor zal gevonden worden. Als we een andere invulling willen geven aan de kerk van Outgaarden zal dit ook heel wat geld kosten. We willen om dat alles te financieren geld recupereren in de katholieke zuil zelf, zodat de hele bevolking er niet voor opdraait, want dat krijg je niet meer verkocht aan de mensen", aldus schepen voor Financiën Hans Decoster (CD&V). De gemeente zal nu aan het Aartsbisdom Mechelen-Brussel voorstellen de pastorie in de Hoegaardse Pastorijstraat te verkopen en te desaffecteren.

Huisvesting van de Apostelen

"Voor het Genootschap van de XII Apostelen dat de befaamde Hoegaardse Palmprocessie organiseert was de pastorie een belangrijk gebouw. We hadden daar veel materiaal gestockeerd, maar we hebben dat uit voorzorg al overgebracht naar de kerk. Iedereen vindt het spijtig dat het zou verloren gaan, maar het probleem is dat pater Nepo er niet komt wonen. Wij zullen voor de Palmprocessie moeten uitwijken naar een ander vetrekpunt. Jammer dat het patrimonium zomaar wordt uitverkocht", zegt André Stockmans, de Mombaarvader en leider van de Apostelen.

1859

Geen onderzoek naar mogelijke bestemming

Oppositiepartij Gewoon Wit is absoluut gekant tegen deze verkoop omdat er geen financiële noodzaak is. "De verkoop is een eenmalige transactie waarbij je wel op dat moment inkomsten creëert, maar anderzijds een prachtige eigendom verliest. Bovendien zijn er nog heel wat

Achterzijde woonhuis

vragen die onbeantwoord zijn over de Sint-Franciscuskapel, de huisvesting van de apostelen en de eventuele uitbouw van de pastorie in Outgaarden. Wat zijn dan de gevolgen voor de kerk en tuin in Outgaarden? Met de desaffectatie kunnen we leven, de verkoop niet. Er is geen ruim onderzoek gebeurd om

een andere publieke functie aan de pastorij Hoegaarden toe te wijzen”, aldus gemeenteraadslid Herwig Princen. Hij suggereerde op de jongste gemeenteraad om er eventueel serviceflats te vestigen, zelfs de binnenkoer te overkappen of er een gemeenschapscentrum met een cultuurzaal in onder te brengen.

A partir du 1er juillet 2022, le responsable de la paroisse de Hoegaarden quittera le presbytère. Suite à la fusion des fabriques d’église, seul un presbytère s’avère réellement nécessaire, qu’il soit, ou non, occupé par un prêtre résident ou un desservant. La municipalité a choisi de retenir le presbytère d’Autchard (*Outgaarden en néerl.*), comme son presbytère accompli. Le produit de la vente du presbytère de Hoegaarden servira à rénover l’église d’Autchard ainsi que l’orgue protégé de l’église Saint-Gorgon », tel est l’argumentaire officiel de la municipalité. Après la vente de son chapitre, voilà venu le tour d’aliéner un autre édifice important du patrimoine de Hoegaarden.

À l’âge d’or du brassage, le presbytère, et son pavillon, appartenaient à l’échevin-brasseur Carolus Van Nerum, l’un des plus riches brasseurs du village. En 1831, la municipalité a officiellement acheté la propriété pour en faire son presbytère. Le pavillon, ou gloriette, en faisait partie intégrante. Situé côté Doelstraat, il a depuis été classé et est connu sous le nom de « *het Prieeltje* ». Il abrite une chapelle Saint-François.

« C’est effectivement par nécessité que nous vendons le presbytère. Nous sommes dans l’obligation de restaurer l’orgue de Saint-Gorgon, même si nous doutons dénicher un jour l’organiste qui y plaquera un accord. Et donner un nouveau souffle à l’église d’Autchard coûtera également très cher. Afin de financer tout cela, nous voulons recueillir l’argent directement du pilier catholique pour ne pas faire contribuer l’ensemble de la population – ce que les citoyens d’aujourd’hui n’acceptent plus » nous explique l’échevin des finances, Hans Decoster (CD&V). La municipalité va maintenant proposer à l’archidiocèse de Malines-Bruxelles de désaffecter et de vendre le presbytère sis Pastorijstraat à Hoegaarden.

Lieu d’accueil des Apôtres

« Pour la Société des XII Apôtres qui organise la célèbre procession des Rameaux de Hoegaarden, le presbytère était un édifice important. Nous y avons entreposé beaucoup de matériel, mais par précaution, nous l’avons déjà déplacé à l’église. Tout le monde regrette que le presbytère s’en aille, mais le problème est que le Père Nepo n’y résidera pas. Il nous faudra trouver un autre lieu de départ pour la procession des Rameaux.

Il est bien regrettable que le patrimoine soit ainsi aliéné » déclare André Stockmans, parrain et chef des Apôtres.

Aucune enquête quant à une nouvelle affectation

Het dak van binnenuit

Le parti d’opposition ‘Gewoon Wit’ est totalement défavorable à cette vente car il n’y a pas d’urgence financière. « La vente du bien constitue une transaction unique se soldant par un produit, mais le corollaire est la perte d’une magnifique demeure. En outre, il subsiste de nombreuses questions ouvertes concernant la chapelle Saint-François, l’accès pour les Apôtres à un bien leur permettant d’entreposer leur matériel et l’éventuelle extension du presbytère à Autchard. Et qu’en est-il des conséquences pour l’église et le jardin d’Autchard? Nous pouvons vivre avec la

désaffection du bien mais pas avec son aliénation. Aucune enquête approfondie n'a été menée pour envisager l'attribution d'une autre fonction publique au presbytère de Hoegaarden », déclare le conseiller Herwig Princen. Lors de la dernière réunion du conseil, il a ainsi suggéré d'y construire, éventuellement, des résidences-services, ou encore de faire recouvrir la cour d'un toit afin d'y abriter un centre communautaire avec un espace dédié à la culture.

1861

Schrijnwerkerij en stucwerk (18de eeuw)

UITNODIGING

ME FECIT ADRIANUS ROCHET ANNO j789

Een Nijvels orgel in het 'Luikse' Hoegaarden

LUC PONET (ORGEL) & SCHOLA GREGORIANA FEMINEA

I.S.M. DE VRIENDEN VAN DE SINT-ROCHUSKAPEL

vrijdag 16 september 2022, 20u

Sint-Rochuskapel Mariadal HOEGAARDEN (Kloosterstraat 22)

Het concert in Hoegaarden wordt dit keer heel bijzonder, want bij deze gelegenheid stellen we de lang verwachte publicatie omtrent het Rochetorgel voor. En dat 'omtrent' mag u zeer letterlijk nemen. De geschiedenis van dit instrument is immers niet los te denken van de immens boeiende geschiedenis 'rond' het instrument, de geschiedenis van het klooster en de kapel, van hun bewoners, de Bogaarden en nadien de Zusters, maar ook evenzeer de politiek woelige tijden die Hoegaarden meemaakte in de periode waarin het Rochetorgel tot stand kwam.

De publicatie was reeds eerder aangekondigd maar Corona gooide roet in het eten. We hebben echter van de nood een deugd gemaakt en de extra tijd die ons gegeven werd gebruikt voor extra opzoekingswerk. Het resultaat is dat onze bescheiden bijdrage aan de literatuur toch wel opvallend veel informatie biedt. In een aantal gevallen zijn dit zelfs heuse primeurs. Zo vonden we antwoord op vragen als: Wie bouwde de kleine zijaltaren van de kapel? Wie vervaardigde in werkelijkheid de magnifieke lambrisering met ingewerkte biechtstoelen en preekgestoelte? Wie is wie in de familie Vandeplas, waarvan een telg het Rochetorgel flink verbouwde?

Wellicht een van de mooiste vondsten, zijn de originele overeenkomsten met orgelbouwer Rochet en schrijnwerker Bonnet, waarvan de inhoud tot nu toe enkel via een publicatie uit 1913 bekend was. Bovendien troffen we nog een ander nooit eerder gepubliceerd contract aan voor een nieuw orgel bij de 'Tiense' Bogaarden.

1862

Dat we de publicatie uitgerekend dit jaar aan u kunnen voorstellen, komt nog goed uit ook. Het is immers precies 250 jaar geleden dat de nieuwe kerk – wij noemen het nu een kapel, maar voor de paters Bogaarden was dit steevast hun 'kerk' – werd ingewijd ter ere van de heilige Rochus. Dat gebeurde door de Luikse wijbisschop Charles-Alexandre d'Arberg want Hoegaarden behoorde als 'Enclavement Liégeois' toe aan het prinsbisdom Luik. Het leek ons dan ook passend bij de voorstelling van deze publicatie muziek te kunnen horen uit het prinsbisdom Luik.

Luc Ponet, o.m. organist van de Tongerse basiliek en stadsorganist van Leuven, is mede door zijn doctoraatsonderzoek bijzonder vertrouwd met het orgelrepertoire uit het prinsbisdom Luik. Op ons Rochetorgel zal hij m.m.v. 'Schola Gregoriana Feminea' uit Tongeren een passend beeld schetsen van hoe het orgelspel bij de Hoegaardse Bogaarden zou kunnen geweest zijn.

De publicatie is vanaf dit concert te verkrijgen op onze concerten of door overschrijving van het juiste bedrag (€ 15 voor TOK-leden / € 20 voor niet-leden) op BE23 0682 2451 2991 op naam van Tiense Orgelkring met vermelding 'publicatie Rochetorgel'.

Toegangsprijs: € 12 / € 8 (leden TOK & Vrienden van de Sint-Rochuskapel) / € 3 (jeugdleden)

vrijdag 16 september 2022, 20u

Sint-Rochuskapel Mariadal HOEGAARDEN (Kloosterstraat 22)

**Art. 379 ‘Ik was van nature geen vaandeldrager’,
uit de biografie van Arthur Van Nerum (+), deken van de Gulden Lelie (5de
vervolg)³²**

Dit hoofdstuk begint met een overzicht over de internationale ontwikkelingen 1933-1938 (1940) met de nadruk op Duitsland (Hitler) en de Sovjetunie (Stalin). Plaatsgebrek noopt ons dit historisch hoofdstuk voorlopig achterwege te laten. Wij verontschuldigen ons hiervoor.

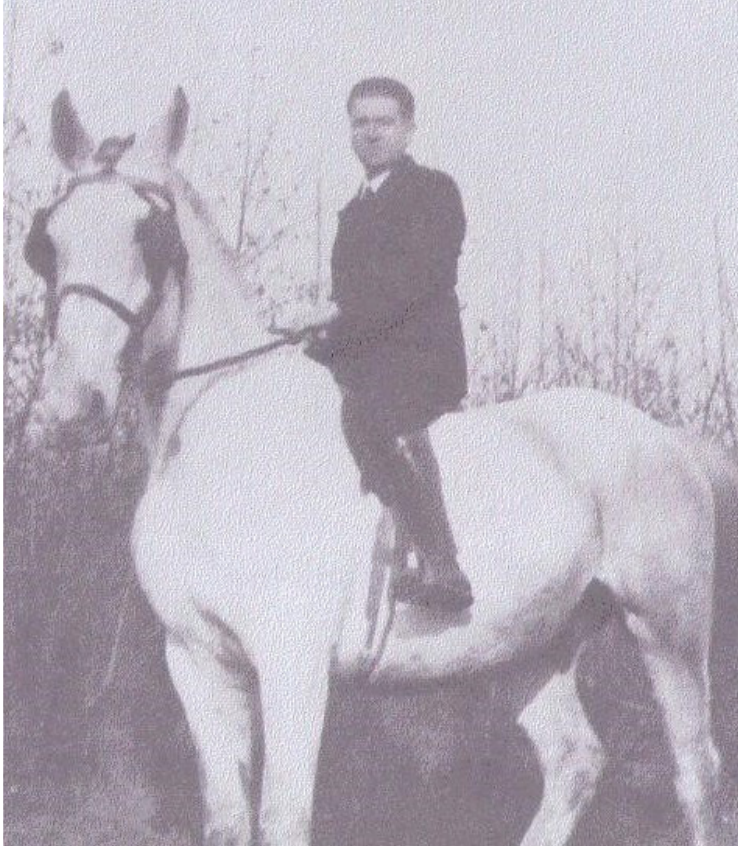
In september 1935 ging ik over naar het 3^e leerjaar. Het was nog de tijd van de graadklassen, waar een leraar tegelijk les gaf aan 2 leerjaren. Het 3^e en 4^e leerjaar volgde ik bij Fernand Dumont. Ik was een goede leerling. Ik was altijd bij de eersten van de klas. Ik heb heel goede herinneringen aan de eerste 4 jaren in de lagere gemeenteschool. In het voorjaar of het najaar van 1936, ik zat toen in het 3^e of het 4^e leerjaar, verhuisden wij opnieuw. Ditmaal naar een nieuw gebouwd huis van een koppel dat uiteenging, wat verderop aan de overkant in de Stoopkensstraat. De vrouw *Odile Vlooi* was manziek. Haar man was een brave biervoerder. Het huis werd publiek verkocht. Mijn ouders kochten het voor 40.000 frank. Het was één van drie aan elkaar vastgebouwde identieke huizen op een stuk weide verkaveld door een boer. Later kochten mijn ouders nog een stuk grond bij om een diepere tuin te hebben. In die tijd kwam een arbeider van de brouwerij de tuin onderhouden.

Wij waren een gelukkig gezin. Mijn broer en ik zijn opgegroeid in een warm en veilig nest met een vaste regelmaat. Mijn vader kwam elke middag om 12 uur stipt thuis eten. En elke dag was er verse soep bij het middageten. Om vier uur kwam hij nog even langs voor het vieruurtje. Ik zie hem nog thuiskomen in zijn beige stofjas. Na het eten vertrok hij telkens snel terug naar de brouwerij. Mijn ouders zagen elkaar graag. Ik herinner mij dat mijn moeder altijd met mijn vader meeliep tot aan de voordeur wanneer hij vertrok en hem een kus gaf voor hij het huis uitging. Als het kermis was, moest mijn vader voor de brouwerij een aantal cafés aandoen om er een tournee générale te geven. Een keer toen hij laat thuis kwam van zo’n ronde, was mijn moeder heel ongerust geworden. Ze reageerde geprikkeld en jaloers. Ge zult daar wel weer hebben gedanst met andere vrouwen en het zotteke hebben uitgehangen, riep ze en ze sloeg zo kwaad met het deksel van een kookpot op de stoof dat het schrill *nakletterde* in onze kinderooren. Als mijn vader ons later meenam op de ronde van de kermiscafé’s en hij danste ergens, dan kregen wij een reep chocolade en prentte hij ons in dat we thuis niet mochten voortvertellen dat hij gedanst had want anders zou mama zich weer ongerust maken. Mijn moeder had haar zaakjes in het huishouden aardig voor mekaar. Ze was handig, punctueel en goed georganiseerd. In de voormiddag deed ze de huishoudelijke taken: wassen en plassen, eten maken, verstelwerk doen. En elke namiddag ging ze op bezoek bij haar oudere zuster Victorine die ook haar meter was. Ze leverde haar bijdrage aan de familieroddels maar niet uitbundig. Ze vertelde door wat tussen de zussen en ooms en tantes om- en rondging, maar was zelden zelf de bron van roddels. Mijn moeder was een zorgzame en eerder gereserveerde vrouw die erg begaan was met haar kinderen en haar man. En zo kwam het dat wij aanhalige moederskindjes werden.

Geen van mijn beide ouders waren grote praters. Er vielen zelden hoge woorden. Alles leek zich vanzelf of in de beslotenheid van de slaapkamer te regelen. Mijn ouders waren geen huisduiven. Ze begaven zich graag buitenshuis en gunden elkaar hun vrijheid. Mijn ouders deelden ons ook zelden een klap uit. Wanneer ze ons binnenriep, gaf moeder ons soms een lichte tik op het achterhoofd. Dat was eerder een teken van genegenheid dan van strengheid. Kom nu maar binnen, kleine sloebers, leek ze te denken. Mijn vader straalde autoriteit uit. Zijn indringende blik volstond om ons aan tafel onze manieren te doen houden. Wij moesten zwijgen tijdens het eten en alles opeten wat moeder opschepte. Ik haatte als kind ongezeefde soep waar nog stukjes groente in rondreven, maar mijn

³² Zie ook de nummers 75(NR), 76(NR), 78(NR), 79(NR) en 80(NR) van Familieschoon voor deze biografie geschreven door Arthur zelf met behulp van zoon Herwig

vader was onvermurwbaar. Ik herinner mij slechts twee keer dat mijn vader zijn hand naar mij heeft opgeheven. Kinderen halen kattenkwaad uit en beseffen nog niet welke betekenis volwassenen aan sommige daden hechten. Mijn vader tilde zwaar aan leugens en bedrog. Op een dag zou ik bij mijn tante Victorine gaan slapen omdat haar man niet thuis was. Op mijn weg naar haar huis bleef ik echter rondhangen bij een groep kinderen die op straat 'potteke stamp'³³ aan het spelen waren. Ik vergat de tijd. Mijn vader die elke dag rond negen uur 's avonds ging slapen, keek door het raam en

zag mij bezig. Hij riep mij toe, maar ik deed alsof ik niets had gehoord en repte mij naar mijn tante. De dag erna berispte hij mij, maar ik ontkende alles. Die leugen maakte hem zo kwaad dat ik een klap van de riem op mijn billen kreeg. Een andere keer had ik thuis uit de lade een munt gestolen om apennootjes te gaan kopen. Ik zag andere kinderen vaak exotische snoep kopen bij de kruidenier in de buurt van de school en wilde dat ook wel eens proberen. De smaak van de apennootjes, waarop ik zo verlekkerd was geweest, viel echter erg tegen. Mijn moeder vond de nootjes en vroeg mij waar ik ze vandaan had gehaald en hoe ik dat had betaald. Ik moest beschaamd toegeven dat ik geld uit de lade had genomen. Ze berispte mij streng. Ik voel nog altijd enige schaamte als ik eraan terug denk, maar ze heeft niets aan mijn vader verteld.

1864

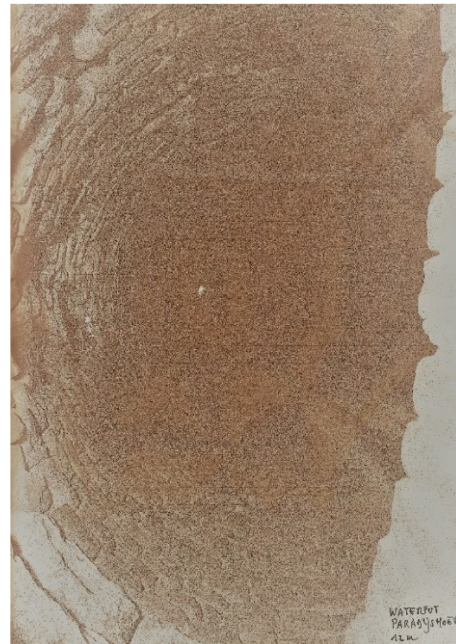
Voor mijn vader was zijn werk zijn leven. Hij vertrok 's morgens rond 6 uur naar de brouwerij en kwam elke avond rond 8 uur terug thuis. Hij was een leergierige man die van verandering hield en geen verantwoordelijkheid schuwde. Hij was altijd bereid om iets nieuws uit te proberen. Hij deed voorstellen voor betere stookketels, had ideeën over het commercieel beleid van de brouwerij. Hij leerde zelf met de vrachtwagen en de auto rijden en kon goed met paard en kar overweg. Hij reed voor de brouwerij mee in de eeuwenoude paardenprocessie van Hakendover. De brouwerij had een wit paard dat hij graag bereed. In de loop van de jaren 30 werd hij een echte vertrouwensman van Célestine, de oude moeder Lories, de mater familias. Als de oude dame wilde weten hoe de werken op de velden van de brouwerij vorderden, vroeg ze het aan mijn vader. Hij haalde dan het witte paard van stal en ging even kijken op het veld.

(wordt vervolgd).

³³ Kinderen uit de Hoegaarden en omstreken speelden op de straat, op pleinen en op de weide een variëteit op straatvoetbal met een conservenblik of een kleine balletje in een tijd toen het bezit van een grote bal of een voetbal geen evidentie was of zeker niet veralgemeend was. Het spel werd gespeeld met 2 doelen en 2 ploegen zoals in het voetbal. De deelnemers sloegen met een stok tegen het blik en probeerden in het doel van de andere ploeg te krijgen. Met de voet tegen het blik stampen mocht ook. Het spel had weinig formele regels.

Het volksgebruik en de legende van de Madelonsuliet**Het onderzoek ter plaatse***(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)*

Het eerste deel van dit artikel verscheen in het vorige nummer van Familieschoon. Het derde en laatste deel komt in Familieschoon van december 2022.

De waterput in de Paradijshoeve.

1865

In de Paradijshoeve trouwden Servaes Sweerts en Catharina Peeters in het jaar 1700; hun vijf getrouwde kinderen stichtten in 1741 de Confrérie.

In 1727 gaven de ouders de hoeve door aan schoonzoon Henri Hoebancx en dochter Marie Anne Sweerts, ter gelegenheid van hun huwelijk (voordonatie).

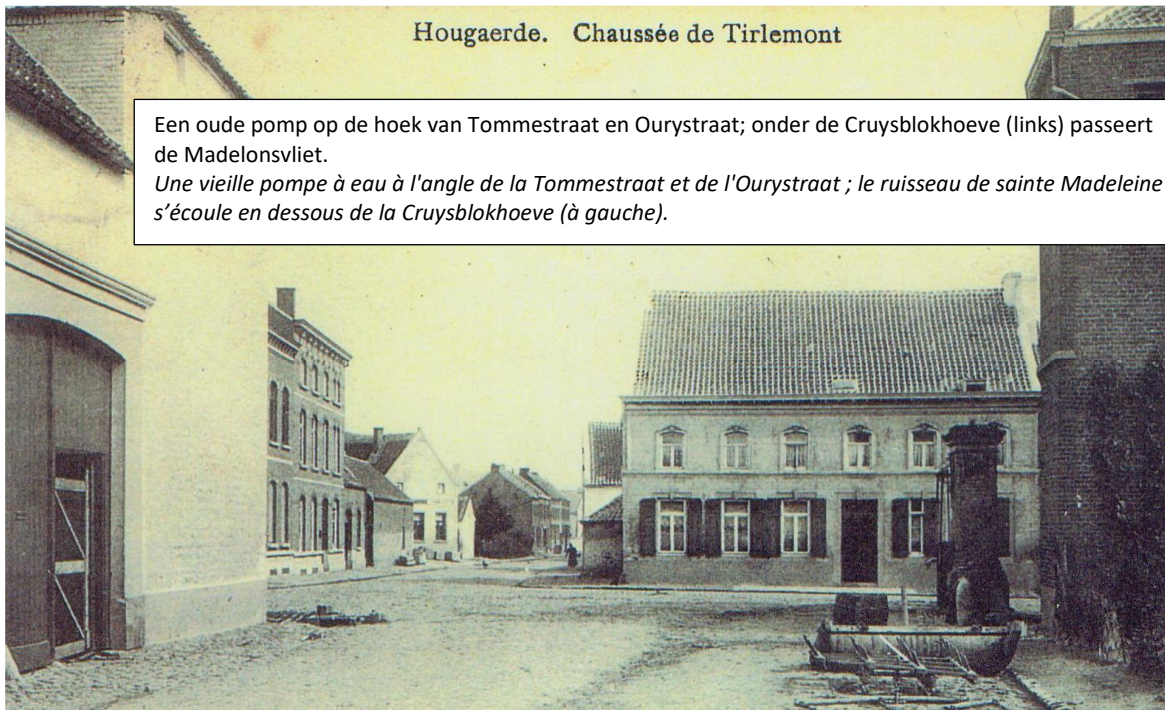
Servaes Sweerts et Catharina Peeters se sont mariés à la ferme dite du paradis (Paradijshoeve en 1700 ; ces sont leurs cinq enfants, mariés, qui fondèrent la Confrérie en 1741.

En 1727, les parents transmettent la ferme du paradis à leur gendre Henri Hoebancx et à leur fille Marie Anne Sweerts à l'occasion de leur mariage (donation préalable)

Arendsnest is vanaf 1703 bewoond door griffier van de Regentie Antoon Sweerts wiens dochter Angeline in 1734 trouwt met Servaes Sweerts uit de Paradijshoeve. Servaes en nadien zijn zoon Antoon Balthazar zullen de twee volgende griffiers zijn. Het is Antoon Balthazar die de hoeve koopt in 1766.

L'Arendsnest ('nid d'aigle') est occupé à partir de 1703 par Antoon Sweerts, officier d'état civil du Régent, dont la fille Angeline épouse en 1734 Servaes Sweerts de la Paradijshoeve. Servaes, et plus tard son fils Antoon Balthazar, seront les deux greffiers suivants. En 1766, Antoon Balthazar achète ladite ferme.

De waterput in het Arendsnest

Hougaerde. Chaussée de Tirlemont

Een oude pomp op de hoek van Tommestraat en Ourystraat; onder de Cruysblokhoeve (links) passeert de Madelonsvliet.

Une vieille pompe à eau à l'angle de la Tommestraat et de l'Ourystraat ; le ruisseau de sainte Madeleine s'écoule en dessous de la Cruysblokhoeve (à gauche).

1866

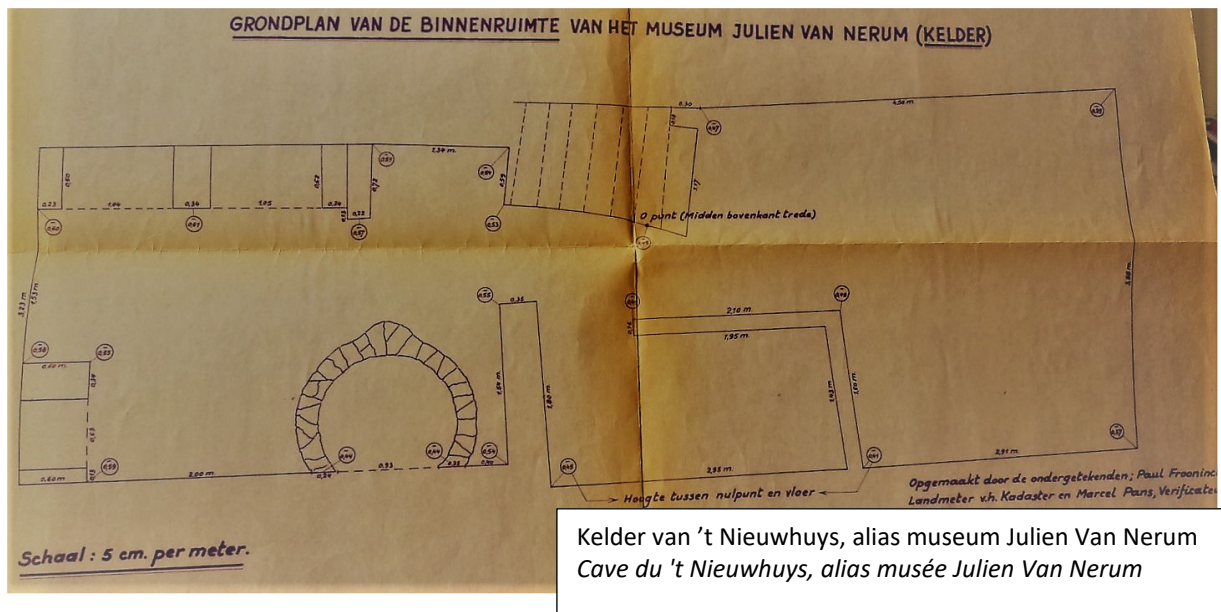
24/08/2009

Waterput Cruysblockhoeve
Puits d'eau Cruysblockhoeve

27/07/2009

Waterput 't Nieuwhuys
Puits d'eau 't Nieuwhuys

(De Autotoerist XXXIII (1980), nr. 17, Hoegaardennummer)

Boven links: de waterput van 't Nieuwhuys;
En haut à gauche : le puits de 't Nieuwhuys ;
Boven rechts: Albert Guilluy (Hoeg. aug. 1916-dec. 2016) bij de karamellenmachine.
Ci-dessus à droite : Albert Guilluy (Hoeg. août 1916-déc. 2016) avec la machine à fabriquer du caramel.

Vorige maand kwam bij de graafwerken in het midden van de Ourystraat een oude waterput aan het licht. Achteraf beschouwd was dat geen verrassing want oudere inwoners wisten van het bestaan ervan; de put is gedicht. (maart 2012)

Récemment, des travaux d'excavation au milieu de la rue Oury ont permis de découvrir un ancien puits. Avec du recul, cela n'avait rien de surprenant car les habitants plus âgés en connaissaient l'existence; le puits a été fermé. (mars 2012)

Retouradres
Chris Michel
Houtmarkt 4
3320 Hoegaarden

Driemaandelijks tijdschrift PB06142
september, oktober, november 2022
Afgiftekantoor 9550 HERZELE

Warme oproep voor de Regentiedag van zaterdag 8 oktober 2022

-Intronisatie van de nieuwe hoofddecken van de Confrérie:

Jean Sweerts (Antwerpen)

*-Bezoek aan de crypte (uitzonderlijk geopend – was 10 jaar geleden)
Laatste rustplaats van onze voorouders*

-Feestmaal, gezellig samenzijn en Powerpoint

*-50 Jaar herinneringen: 1972-2022
- De geschiedenis van de Confrérie*

-Kennismaking met de zeer talrijke familie Halflants

En hun dubbele afstamming uit de V Geslachten.

Wacht niet om in te schrijven

Ten laatste op zondag 25 september

*Door overschrijving op onze rekening **BE63 3300 5449 0008***

Van ... x 50 euro/persoon (All-in), zie menu op titelblad

Of aanmelding bij Monique Van Nerum, Oudstrijdersstraat, 13, Hoegaarden

1868

**Lidmaatschap 2022 / cotisation annuelle (20 euro/jaar) :
BE63 3300 5449 0008**

**IBAN: BE63330054490008
steunabonnement en buitenland 35 euro**

**Bic code: BBRUBEBB
beschermend lid 50 euro**